

BOSNA I HERCEGOVINA  
VIJEĆE MINISTARA  
DIREKCIJA ZA EKONOMSKO PLANIRANJE



БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА  
САВЈЕТ МИНИСТАРА  
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКО ПЛАНИРАЊЕ

BOSNIA AND HERZEGOVINA  
COUNCIL OF MINISTERS  
DIRECTORATE FOR ECONOMIC PLANNING

**INFORMACIJA**  
**o kretanju makroekonomskih pokazatelja**  
**za period januar/siječanj-februar/veljača 2010. godine**

Sarajevo, april/travanj 2010. godine

## Sadržaj:

|   |    |
|---|----|
| Uvod.....   | 3  |
| 1. Realni sektor.....   | 5  |
| 1.1. <i>Industrijska proizvodnja</i> .....                      | 5  |
| 1.2. <i>Tržište rada BiH</i> .....                              | 5  |
| 2. Javne finansije.....   | 7  |
| 2.1. <i>Indirektni porezi u BiH</i> .....                       | 7  |
| 2.2. <i>Prihodi od direktnih poreza i doprinosa u BiH</i> ..... | 7  |
| 2.3. <i>Izvršenje budžeta entitetskih Vlada</i> .....           | 8  |
| 3. Cijene, monetarni i finansijski sektor.....                  | 9  |
| 3.1. <i>Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)</i> .....      | 9  |
| 3.2. <i>Monetarni agregati</i> .....                            | 9  |
| 3.3. <i>Prosječna obavezna rezerva</i> .....                    | 11 |
| 3.4. <i>Devizne rezerve Centralne banke BiH</i> .....           | 12 |
| 3.5. <i>Depoziti</i> .....                                      | 13 |
| 3.6. <i>Kredit</i> .....  | 14 |
| 3.7. <i>Berze</i> .....   | 15 |
| 4. Vanjski sektor.....  | 15 |
| 5. Strane direktne investicije.....                             | 16 |

## Uvod

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 79. sjednici održanoj 05.03.2009. godine razmotrilo i usvojilo Prijedlog mjera iz nadležnosti Vijeća ministara BiH za ublažavanje uticaja globalne ekonomske krize na privredu BiH. Direkcija za ekonomsko planiranje je zadužena da u vezi sa navedenim prati kretanje makroekonomskih pokazatelja i da izvještaj o kretanju mjesečno dostavlja Vijeću ministara.

Direkcija je zadužena da „Informaciju“ dostavlja mjesečno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u svrhu praćenja uticaja svjetske ekonomske krize na ekonomiju BiH. „Informacija“ obuhvata kretanje glavnih makroekonomskih pokazatelja u BiH za navedeni period. Detaljna pojašnjenja svih oblasti koje su obuhvaćene u ovom dokumentu se mogu naći u Ekonomskim trendovima BiH koje publikuje Direkcija, kvartalno – četiri puta godišnje, te redovno dostavlja Vijeću ministara i Parlamentu BiH.

\* \* \*

Vrijednost BiH vanjskotrgovinske razmjene u prva dva mjeseca 2010. bilježi prve znake oporavka što ujedno ukazuje na slabljenje ekonomske recesije u BiH. Ovo je rezultat zaustavljanja recesije u EU s jedne, te snažnog rasta izvoznih i uvoznih cijena s druge strane. Naime, ekonomija EU tokom posljednja dva tromjesečja 2009. bilježi pozitivan realni rast u odnosu na prethodni kvartal što predstavlja prve značajnije naznake početka ekonomskog oporavka u EU pa prema tome i BiH izvozne tražnje. Situacija je ipak još uvijek daleko od zadovoljavajuće obzirom da je BDP EU u trećem i četvrtom kvartalu još uvijek znatno niži u poređenju sa istim periodom 2008. godine (pad BDP-a EU27 u četvrtom kvartalu od 2,3% g/g). Ipak, BiH izvoz u prva dva mjeseca 2010. bilježi snažan porast vrijednosti od 16,7% g/g, dok je u februaru zabilježen (istina neznatan) godišnji porast vrijednosti uvoza po prvi put nakon decembra 2008 godine. Postepeno intenziviranje vanjske trgovine početkom godine je dovelo do smanjenja pokrivenosti uvoza izvozom, te rasta vanjskotrgovinskog deficita. Obzirom na još uvijek prisutan mada oslabljen pad privatne potrošnje i još uvijek snažan (mada usporen) pad investicija, recesija BiH ekonomije iz prethodne godine je po svemu sudeći nastavljena usporenim tempom tokom prva dva mjeseca 2010.

Skoro zaustavljen pad vrijednosti prometa trgovine na malo u prva dva mjeseca ove godine (pad ispod 2% g/g) u FBiH ponajviše ukazuje na slabljenje intenziteta pada privatne potrošnje. U isto vrijeme, otežana fiskalna situacija iz prethodne godine je najvjerovatnije znatno ograničila rast javne potrošnje tako da je ukupna finalna potrošnja nastavila da opada mada nešto slabijim intenzitetom u odnosu na 2009 godinu. Snažan pad investicija u 2009 je posvemu sudeći nastavljen tokom prva dva mjeseca 2010 godine kada je zabilježen godišnji pad od preko 20%. Na to prije svega ukazuju pad građevinarstva i uvoza opreme. Naime, prošlogodišnji pad građevinarstva je nastavljen u prva dva mjeseca 2010. obzirom da u ovom periodu vrijednost izvršenih radova u oba entiteta bilježi godišnji pad od 30%, dok uvoz kapitalnih dobara takođe bilježi snažan godišnji pad od 24,2%. Ovakvo slabljenje pada uvozne tražnje je zajedno sa porastom uvoznih cijena prije svega energenata i metala je dovelo do skoro potpunog zaustavljanja pada vrijednosti robnog uvoza u prva dva mjeseca 2010. Snažan porast izvoznih i uvoznih cijena metala i energenata su pored pomenutog djelomičnog oporavka izvozne tražnje u velikoj mjeri doveli do oporavka nominalnih vrijednosti. Ovo drugim riječima ukazuje da su realni rast izvoza znatno ispod, tj. pad uvoza znatno iznad pomenutih nominalnih stopa.

**Napomena: Ova „Informacija“ je sastavljena na temelju raspoloživih podataka koji su dostavljeni od proizvođača podataka sa mart/ožujak 2010. godine.**

## 1. Realni sektor

### 1.1. Industrijska proizvodnja

Tokom 2009. godine u Bosni i Hercegovini zabilježen je pad industrijske proizvodnje od 3,3% u odnosu na prošlu godinu. Međutim već početkom 2010. godine čini se da se BiH privreda stabilizuje i ulazi u fazu blagog oporavka. Tako je prema podacima BHAS-a industrijska proizvodnja u februaru 2010. godine skoro dostigla nivo proizvodnje iz februara prošle godine. Tačnije indeks industrijske proizvodnje u februaru ove godine manji za samo 0,5% u odnosu na februar 2009. Podaci entitetskih zavoda za statistiku evidentirali su povećanje industrijske proizvodnje, pa tako RS u februaru 2010. godine bilježi rast proizvodnje od 1,8% u odnosu na isti period prošle godine, dok februarski indeks industrijske proizvodnje u FBiH bilježi rast proizvodnje od 3,5%. Potrebno je napomenuti da entitetske agencije za statistiku nisu usaglasile metodologiju obrade podataka sa državnom agencijom za statistiku što je rezultiralo da konačni indeks industrijske proizvodnje u BiH nije u potpunosti odgovarao rezultatima koji su postignuti na nivou entiteta.

| Indeksi g/g                           |      | 2007. | 2008. | 2009. | Januar | Februar | Jan-Feb |
|---------------------------------------|------|-------|-------|-------|--------|---------|---------|
|                                       |      |       |       |       | 2010.  | 2010.   | 2010.   |
| Industrijska proizvodnja fizički obim | FBiH | 108,6 | 107,9 | 88,4  | 100,1  | 103,5   | 101,8   |
|                                       | RS   | 101,4 | 116,8 | 119   | 111    | 101,8   | 106,2   |
|                                       | BiH  | -     | -     | 96,7  | 99,5   | 99,5    | 99,6    |

### 1.2. Tržište rada BiH

Prema privremenim podacima broj zaposlenih u BiH u januaru 2010. godine je iznosio 701,4<sup>1</sup> hiljada lica što je za 0,5% više u odnosu na 2009. Uporedo sa povećanjem broja zaposlenih u BiH u istom period u je zabilježeno povećanje broja nezaposlenih lica u BiH od 5,6%. Loša privredna aktivnost u BiH je za posljedicu imala znatno sporiji rast plata. Prosječna plata u BiH u januaru 2010. godine je iznosila 789 KM sa rastom od 0,7% g/g. Smanjen priliv sredstava na osnovu prihoda od doprinosa zaposlenih lica u oba penziona fonda BiH je uticao na smanjenje penzija u BiH. Prosječna penzija u BiH je u februaru 2010. godine iznosila 334<sup>2</sup> KM što je za 1,5% manje u odnosu na isti mjesec 2009. godine. Minimalne penzije u oba BH entiteta su ostale nepromjenjene (296 KM u FBiH i 160 KM u RS).

<sup>1</sup> Korekcija privremenog podatka o broju zaposlenih u BiH će biti izvršena nakon objave zvaničnog broja zaposlenih u martu 2010. godine.

<sup>2</sup> Prosječna penzija u BiH je izračunata na osnovu prosječnih mjesečnih penzija ponderisanih udjelom ukupnog boja penzionera u svakom od BH entiteta u ukupnom broju penzionera.

|          | Broj zaposlenih lica u BiH      | Stopa rasta (g/g) |
|----------|---------------------------------|-------------------|
| I 2008.  | 691.943                         | 3,5%              |
| I 2009.  | 697.642                         | 0,8%              |
| I 2010.  | 701.431                         | 0,5%              |
|          | Broj nezaposlenih lica u BiH    | Stopa rasta (g/g) |
| II 2008. | 517.181                         | -3,7%             |
| II 2009. | 491.797                         | -4,9%             |
| II 2010. | 519.462                         | 5,6%              |
|          | Prosječna neto plata u BiH (KM) | Stopa rasta (g/g) |
| I 2008.  | 677                             | 10,2%             |
| I 2009.  | 784                             | 15,9%             |
| I 2010.  | 789                             | 0,7%              |
|          | Prosječna penzija u BiH (KM)    | Stopa rasta (g/g) |
| II 2008. | 306                             | 25,0%             |
| II 2009. | 339                             | 10,7%             |
| II 2010. | 334                             | -1,5%             |

## 2. Javne finansije

### 2.1. Indirektni porezi u BiH

**Ukupni prihodi od indirektnih poreza** u periodu januar-februar 2010. godine, u odnosu na isti period 2009. godine bilježe rast od 8,3%, što predstavlja direktan rezultat rasta prihoda od akciza i putarina. **Kod prihoda od carina** u navedenom vremenskom okviru evidentiran je pad od 22,4%. Ovaj pad predstavlja nastavak negativnog trenda iz 2009. godine, uslijed stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) i smanjenja uvoza. **Prihodi od PDV-a**, u periodu januar-februar 2010. godine takođe bilježe blagi pad od 3,4% u odnosu na isti period 2009. godine. S druge strane, **prihodi od akciza**, u periodu januar-februar 2010. godine, poređeni sa 2009. godinom bilježe rast od 43,6%, što je rezultat harmonizacije sa Evropskom unijom i usaglašavanjem modela i visine akciza sa zemljama u okruženju. Slično prihodima od akciza i **prihodi od putarina** u posmatranom razdoblju bilježe rast od 66,2%.

(u milionima KM za period januar-februar)

| Indirektni porezi | 2009       | 2010       | Trend       |
|-------------------|------------|------------|-------------|
| Carine            | 50         | 39         | -22,4%      |
| Akcize            | 127        | 183        | 43,6%       |
| PDV               | 379        | 366        | -3,4%       |
| Putarine          | 25         | 42         | 66,2%       |
| <b>Ukupno</b>     | <b>581</b> | <b>630</b> | <b>8,3%</b> |

### 2.2. Prihodi od direktnih poreza i doprinosa u BiH

Ukupni direktni porezi prikupljeni u entitetskim poreznim upravama u periodu januar-decembar 2009. godine pali su za 5,2% u odnosu na isti period period 2008. godine. U FBiH direktni porezi bilježe pad od 2,2%, dok je u RS taj pad iznosi 10,3%. Na drugoj strani prihodi od doprinosa bilježe pad od 1,6% u FBiH, odnosno rast od 15,2% u RS. Kod ukupnih prihoda, generisanih kod entitetskih poreskih uprava, koji pored direktnih poreza i doprinosa, uključuju i ostale takse, kazne i naknade evidentiran je pad od 1,8% u FBiH i rast od 6,7% u RS.

(u milionima KM za period januar-decembar)

| Naziv prihoda   | FBiH           |                |              | RS             |                |               |
|---|----------------|----------------|--------------|----------------|----------------|---------------|
|   | 2008           | 2009           | %            | 2008           | 2009           | %             |
| <b>Direktni porezi</b>  | <b>516,0</b>   | <b>504,8</b>   | <b>-2,2%</b> | <b>314,9</b>   | <b>282,5</b>   | <b>-10,3%</b> |
| Porez na platu  | 291,0          | 258,5          | -11,2%       | 122,0          | 94,6           | -22,5%        |
| Porez na dobit  | 81,0           | 159,9          | 97,4%        | 98,0           | 114,6          | 16,9%         |
| Porezi građana  | 144,0          | 83,0           | -42,4%       | 57,0           | 37,7           | -33,9%        |
| Ostali porezi   | -              | 3,4            | -            | 37,9           | 35,6           | -6,1%         |
| <b>Ostale takse, kazne i naknade</b>  | <b>326,0</b>   | <b>317,2</b>   | <b>-2,7%</b> | <b>226,8</b>   | <b>209,4</b>   | <b>-7,7%</b>  |
| <b>Doprinosi</b>  | <b>2.434,0</b> | <b>2.395,9</b> | <b>-1,6%</b> | <b>1.020,0</b> | <b>1.175,1</b> | <b>15,2%</b>  |
| PIO   | 1.350,0        | 1.344,5        | -0,4%        | 582,0          | 628,3          | 8,0%          |
| Zdravstvo   | 953,0          | 942,3          | -1,1%        | 370,0          | 474,3          | 28,2%         |
| Nezaposleni   | 131,0          | 109,1          | -16,7%       | 23,0           | 24,3           | 5,7%          |
| Dječija zaštita   | -              | -              | -            | 45,0           | 47,2           | 4,9%          |
| Zapošljavanje invalida  | -              | -              | -            | -              | 1,0            | -             |
| <b>Ukupno (direktni porezi + ostale takse, kazne i naknade + doprinosi)</b> | <b>3.276,0</b> | <b>3.217,9</b> | <b>-1,8%</b> | <b>1.561,8</b> | <b>1.667,0</b> | <b>6,7%</b>   |

### 2.3. Izvršenje budžeta entitetskih Vlada

Globalna ekonomsko-financijska kriza i njom uzrokovano smanjenje javnih prihoda se odrazilo i na budžete u 2009. godini, pa su ukupni prihodi ostvareni u budžetu Federacije BiH u 2009. godini niži za 7,2% u odnosu na 2008. godinu. Prihodi u budžetu Republike Srpske su za period januar-decembar 2009. godine niži za 6,8 % u odnosu na isti period 2008. godine.

Usljed restriktivnije potrošnje, rashodi u FBiH bilježe pad od 5,4% za period januar- decembar 2009. godine u odnosu na isti period prethodne godine. U isto vrijeme rashodi u RS su u posmatranom periodu rasli za 5,2%.

(u milionima KM za period januar-decembar)

| Federacija BiH     | 2008     | 2009     | %      |
|--------------------|----------|----------|--------|
| <b>Prihodi</b>     | 1,338.71 | 1,242.17 | -7.2%  |
| Porezni prihodi    | 1,130.05 | 1,011.70 | -10.5% |
| Neporezni prihodi  | 208.43   | 230.47   | 10.6%  |
| <b>Rashodi</b>     | 1,676.48 | 1,585.74 | -5.4%  |
| Plaće i naknade    | 220.68   | 190.71   | -13.6% |
| Materijal i usluge | 73.17    | 56.54    | -22.7% |
| Tekući transferi   | 984.17   | 787.72   | -20.0% |

(u milionima KM za period januar- decembar)

| Republika Srpska   | 2008     | 2009     | %     |
|--------------------|----------|----------|-------|
| <b>Prihodi</b>     | 1,563.35 | 1,456.78 | -6.8% |
| Porezni prihodi    | 323.88   | 309.50   | -4.4% |
| Neporezni prihodi  | 213.58   | 274.99   | 28.8% |
| <b>Rashodi</b>     | 1,466.48 | 1,543.29 | 5.2%  |
| Plaće i naknade    | 564.74   | 607.90   | 7.6%  |
| Materijal i usluge | 113.85   | 126.86   | 11.4% |
| Tekući transferi   | 667.69   | 681.62   | 2.1%  |

### 3. Cijene, monetarni i finansijski sektor

#### 3.1. Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)

Inflacija mjerena CPI indeksom je u februaru 2010. godine iznula 1,7%. Najveća povećanja cijena bila su u kategorijama alkoholnih pića i duvana (30,3%) zbog uvođenja akciza na duvanske proizvode, transporta (7,8%) te stanovanja i energenata (3%). S druge strane u kategoriji hrane i pića je zabilježeno smanjenje cijena od 3,2% te tradicionalno odjeće i obuće 3,9%.

| CPI - BiH | g/g   |
|-----------|-------|
| II 2008.  | 106,2 |
| II 2009.  | 101,8 |
| II 2010.  | 101,7 |

#### 3.2 Monetarni agregati

Tokom februara mjeseca ukupna novčana masa (M2) je zabilježila rast od 4,4% g/g, kao i rast od svega 0,4% m/m. Na kraju navedenog mjeseca ukupan iznos novčane mase je dostiga nivo od preko 13 milijardi KM. Prosječni kako godišnji, tako i mjesečni rast ovog agregata može se vidjeti u tabeli ispod.

U milionima KM

| Period  | Gotovi na izvan monetarnih vlasti | Depoziti banaka kod monetarnih vlasti | Ostali depoziti po viđenju kod monetarnih vlasti | Rezervni novac (M0) | Gotovi na izvan banaka | Depoziti po viđenju u domaćoj valuti | Transakcijski novac (M1) | Oročeni i štedni depoziti u domaćoj valuti | Depoziti po viđenju u stranoj valuti | Oročeni i štedni depoziti u stranoj valuti | Kvazi novac (QM) | Monetarni agregati; M2 (M1+QM) |
|---|-----------------------------------|---------------------------------------|--|---------------------|------------------------|--------------------------------------|--------------------------|--|--------------------------------------|--|------------------|--------------------------------|
| Jan-09  | 2.275.5                           | 3.162.3                               | 4,9  | 5.442,7             | 2.002,0                | 3.875,5                              | 5.877,5                  | 1.777,4                                    | 1.398,2                              | 3.931,1                                    | 7.106,7          | 12.984,2                       |
| Feb-10  | 2.269.6                           | 3.176.2                               | 4,3  | 5.450.1             | 2.006,0                | 3.846,1                              | 5.852,1                  | 1.791,9                                    | 1.424,9                              | 3.967,7                                    | 7.184,5          | 13.036,6                       |
| <b>stope rasta g/g u %</b>                        |                                   |                                       |  |                     |                        |                                      |                          |  |                                      |  |                  |                                |
| Jan-09  | -4,6%                             | 1,2%                                  | -22,2%   | -1,3%               | -3,9%                  | 6,3%                                 | 2,6%                     | -1,6%                                      | -6,8%                                | 12,0%                                      | 4,2%             | 3,5%                           |
| Feb-10  | -3,2%                             | 3,2%                                  | -25,9%   | 0,4%                | -2,6%                  | 6,9%                                 | 3,4%                     | 1,8%                                       | -5,8%                                | 11,6%                                      | 5,2%             | 4,4%                           |
| <b>stope rasta m/m u %</b>                        |                                   |                                       |  |                     |                        |                                      |                          |  |                                      |  |                  |                                |
| Jan-09  | 0,3%                              | -6,3%                                 | -18,3%   | -3,6%               | -0,4%                  | -0,1%                                | -0,2%                    | -0,3%                                      | -3,0%                                | 1,1%                                       | -0,1%            | -0,1%                          |
| Feb-10  | -0,3%                             | 0,4%                                  | -12,2%   | 0,1%                | 0,2%                   | -0,8%                                | -0,4%                    | 0,8%                                       | 1,9%                                 | 0,9%                                       | 1,1%             | 0,4%                           |
| <b>prosječni rast za prva dva mjeseca g/g u %</b> |                                   |                                       |  |                     |                        |                                      |                          |  |                                      |  |                  |                                |
| 2009.   | 3,0%                              | -17,7%                                | -3,5%  | -9,9%               | 0,6%                   | -6,3%                                | -3,9%                    | 14,3%                                      | -1,1%                                | 7,7%                                       | 7,2%             | 1,8%                           |
| 2010.   | -3,9%                             | 2,2%                                  | -24,0%   | -0,5%               | -3,2%                  | 6,6%                                 | 3,0%                     | 2,2%                                       | -6,3%                                | 11,8%                                      | 5,3%             | 4,3%                           |
| <b>prosječni rast za prva dva mjeseca m/m u %</b> |                                   |                                       |  |                     |                        |                                      |                          |  |                                      |  |                  |                                |
| 2009.   | -4,1%                             | -1,1%                                 | -11,4%   | -2,5%               | -5,3%                  | -1,3%                                | -2,8%                    | 1,0%                                       | 0,0%                                 | 1,2%                                       | 0,9%             | -0,8%                          |
| 2010.   | 0,0%                              | -2,9%                                 | -15,3%   | -1,8%               | -0,1%                  | -0,4%                                | -0,3%                    | 0,3%                                       | -0,5%                                | 1,0%                                       | 0,5%             | 0,1%                           |

Izvor: CBBiH

#### 3.3 Prosječna obavezna rezerva

Tokom februara mjeseca 2010. godine rast osnovice za obračun obavezne rezerve na godišnjem nivou nije zabilježio značajnije promjene u odnosu na godišnji rast prethodnog mjeseca, ali je zato zabilježeno mjesečno smanjenje od 0,5%. Sa druge strane, ukupna sredstva banaka za održavanje OR, su se smanjila kako na godišnjem, tako i na mjesečnom nivou, što se može vidjeti iz tabele. Višak sredstava (razlika) takođe, bilježi smanjenje i na godišnjem i na mjesečnom nivou.

U milionima KM

| Period  | Osnovica za obračun obavezne rezerve | Prosječne obavezne rezerve | Prosječna gotovina u trezorima banaka | Prosječan saldo računa obaveznih rezervi kod CBBiH | Ukupna sredstva za održavanje obavezne rezerve | Razlika | Prosječna stopa obavezne rezerve | Stopa obavezne rezerve |
|---|--------------------------------------|----------------------------|---------------------------------------|--|--|---------|----------------------------------|------------------------|
| Jan-09  | 15.764,6                             | 1.623,9                    | ...                                   | 3.203,2  | 3.203,2  | 1.579,2 | 20%                              | 10%                    |
| Feb-10  | 15.688,3                             | 1.613,4                    | ...                                   | 3.086,2  | 3.086,2  | 1.472,8 | 20%                              | 10%                    |
| <b>stope rasta g/g u %</b>                        |                                      |                            |                                       |  |  |         |                                  |                        |
| Jan-09  | -7,8%                                | -20,7%                     | ...                                   | 1,9%   | 1,9%   | 44,1%   |                                  |                        |
| Feb-10  | -7,8%                                | -20,7%                     | ...                                   | 0,9%   | 0,9%   | 43,8%   |                                  |                        |
| <b>stope rasta m/m u %</b>                        |                                      |                            |                                       |  |  |         |                                  |                        |
| Jan-09  | 0,3%                                 | 1,1%                       | ...                                   | 7,9%   | 7,9%   | 15,9%   |                                  |                        |
| Feb-10  | -0,5%                                | -0,6%                      | ...                                   | -3,7%  | -3,7%  | -6,7%   |                                  |                        |
| <b>prosječni rast za prva dva mjeseca g/g u %</b> |                                      |                            |                                       |  |  |         |                                  |                        |
| 2009.   | 2,1%                                 | -32,1%                     | ...                                   | -18,9%   | -18,9%   | 30,0%   |                                  |                        |
| 2010.   | -7,8%                                | -20,7%                     | ...                                   | 1,4%   | 1,4%   | 44,0%   |                                  |                        |
| <b>prosječni rast za prva dva mjeseca m/m u %</b> |                                      |                            |                                       |  |  |         |                                  |                        |
| 2009.   | -0,9%                                | -8,1%                      | ...                                   | -1,1%  | -1,1%  | 25,0%   |                                  |                        |
| 2010.   | -0,1%                                | 0,2%                       | ...                                   | 2,1%   | 2,1%   | 4,6%    |                                  |                        |

Izvor: CBBiH

### 3.4 Devizne rezerve Centralne banke BiH

Devizne rezerve tokom februara 2010. godine su iznosile preko 6 milijardi KM, što predstavlja smanjenje od svega 0,4% u odnosu na isti period prethodne godine. Na mjesečnom nivou nije bilo nekih značajnijih promjena (0,1%). Upoređeni prosječni rast za prva dva mjeseca kako na godišnjem, tako i na mjesečnom nivou može se vidjeti u donjoj tabeli.

U milionima KM

| Godina  | Zlato | Držanje SDR | Strana valuta u trezoru CBBiH | Depoziti kod nerezidentnih banaka | Ostalo | Investicije u vrijednosne papire | Bruto devizne rezerve | Neto devizne rezerve | Monetarna pasiva | Neto slobodne rezerve |
|---|-------|-------------|-------------------------------|-----------------------------------|--------|----------------------------------|-----------------------|----------------------|------------------|-----------------------|
| Jan-09  | 64,1  | 5,9         | 105,7                         | 3.042,3                           | 2,2    | 2.814,6                          | 6.034,7               | 6.033,8              | 5.523,5          | 583,0                 |
| Feb-10  | 68,2  | 4,5         | 85,7                          | 3.081,3                           | 2,3    | 2.797,3                          | 6.039,3               | 6.038,4              | 5.517,0          | 510,3                 |
| <b>stopa rasta g/g u %</b>                        |       |             |                               |                                   |        |                                  |                       |                      |                  |                       |
| Jan-09  | 0,0%  | 1375,0%     | -31,7%                        | -37,7%                            | -95,4% | 164,0%                           | -1,9%                 | -1,9%                | -0,7%            | -12,5%                |
| Feb-10  | 0,0%  | 1400,0%     | -45,6%                        | -32,5%                            | -95,1% | 115,5%                           | -0,4%                 | -0,4%                | 0,8%             | -12,0%                |
| <b>stopa rasta m/m u %</b>                        |       |             |                               |                                   |        |                                  |                       |                      |                  |                       |
| Jan-09  | 1,3%  | 3,5%        | -1,6%                         | -7,8%                             | 0,0%   | 2,9%                             | -2,9%                 | -2,9%                | -3,2%            | 0,9%                  |
| Feb-10  | 6,4%  | -23,7%      | -18,9%                        | 1,3%                              | 4,5%   | -0,6%                            | 0,1%                  | 0,1%                 | -0,1%            | 2,2%                  |
| <b>prosječni rast za prva dva mjeseca g/g u %</b> |       |             |                               |                                   |        |                                  |                       |                      |                  |                       |
| 2009.   | 0,0%  | 83,3%       | 480,0%                        | -15,6%                            | -35,4% | 29,5%                            | -7,5%                 | -7,5%                | -10,7%           | 37,9%                 |
| 2010.   | 0,0%  | 1387,5%     | -38,7%                        | -35,1%                            | -95,3% | 139,7%                           | -1,2%                 | -1,2%                | 0,0%             | -12,3%                |
| <b>prosječni rast za prva dva mjeseca m/m u %</b> |       |             |                               |                                   |        |                                  |                       |                      |                  |                       |
| 2009.   | 0,0%  | -12,5%      | -12,6%                        | -1,6%                             | -2,8%  | 1,7%                             | -1,8%                 | -1,8%                | -2,2%            | 2,2%                  |
| 2010.   | 3,8%  | -10,1%      | -10,3%                        | -3,2%                             | 2,3%   | 1,1%                             | -1,4%                 | -1,4%                | -1,7%            | 1,5%                  |

Izvor: CBBiH

### 3.5. Depoziti

Depoziti domaćih institucionalnih sektora na bh. bankama krajem veljače 2010. godine iznosili su 12 mlrd. KM. U odnosu na isto razdoblje prošle godine veći su za 116 mil. KM, odnosno 0,97%. Depoziti



stanovništva koji čine 48,37% ukupnih depozita zabilježili su rast od 12,39% g/g i na kraju drugog mjeseca iznosili su 5,8 mlrd. KM. Depoziti nefinancijskih poduzeća čine 30,89% ukupno prikupljenih depozita. Za razliku od depozita sektora stanovništva, ovi depoziti imaju negativan rast od 1,06% g/g i krajem drugog mjeseca 2010. godine iznosili su 3,7 mlrd. KM.

*u mil. KM*

| Godina   | Mjesec | Ukupni depoziti | Depoziti stanovništva | Depoziti nefinancijskih poduzeća <sup>3</sup> | Depoziti opće vlade <sup>4</sup> | Ostali depoziti <sup>5</sup> |
|--|--------|-----------------|-----------------------|---|----------------------------------|------------------------------|
| <b>Stanje na kraju perioda</b>                       |        |                 |                       |   |                                  |                              |
| 2010.  | 01.    | 12.030          | 5.725                 | 3.724   | 1.810                            | 771                          |
| 2010.  | 02.    | 12.024          | 5.816                 | 3.714   | 1.731                            | 763                          |
| <b>Stopa rasta g/g</b>                               |        |                 |                       |   |                                  |                              |
| 2010.  | 01.    | 0,52%           | 12,05%                | -1,68%  | -26,77%                          | 28,55%                       |
| 2010.  | 02.    | 0,97%           | 12,39%                | -1,06%  | -27,11%                          | 26,23%                       |
| <b>Prosječna godišnja stopa rasta za dva mjeseca</b> |        |                 |                       |   |                                  |                              |
| 2009.  |        | -1,14%          | -2,60%                | 8,90%   | -17,00%                          | 45,00%                       |
| 2010.  |        | 0,75%           | 12,22%                | -1,37%  | -26,94%                          | 27,39%                       |

*Izvor: Centralna banka BiH*

### 3.6. Krediti

Godišnja stopa rasta ukupnih kredita krajem veljače 2010. godine iznosila je -3,14%. Smanjenju ukupnih kredita doprinijeli su smanjeni krediti sektoru stanovništva i sektoru nefinancijskih poduzeća. Krediti plasirani stanovništvu na kraju drugog mjeseca ove godine iznosili su 6,2 mlrd. KM i manji su u odnosu na isto razdoblje prošle godine za 641 mil. KM. Krediti sektoru nefinancijskih poduzeća zabilježili su manji pad u odnosu na kredite sektoru stanovništva. Krajem drugog mjeseca 2010. godine iznosili su 7,4 mlrd. KM i manji su u odnosu na isto razdoblje 2009. godine za 83,2 mil. KM.

*u mil. KM*

| Godina   | Mjesec | Ukupni krediti | Kreditu stanovništvu | Kreditu nefinancijskim poduzećima | Kreditu općoj vladi | Ostali krediti <sup>6</sup> |
|--|--------|----------------|----------------------|-----------------------------------|---------------------|-----------------------------|
| <b>Stanje na kraju perioda</b>                       |        |                |                      |                                   |                     |                             |
| 2010.  | 01.    | 14.017         | 6.258                | 7.332                             | 324                 | 102                         |
| 2010.  | 02.    | 14.090         | 6.222                | 7.430                             | 341                 | 97                          |
| <b>Stopa rasta g/g</b>                               |        |                |                      |                                   |                     |                             |
| 2010.  | 01.    | -3,60%         | -6,56%               | -1,07%                            | 20,47%              | -37,08%                     |
| 2010.  | 02.    | -3,14%         | -6,68%               | -0,18%                            | 19,81%              | -36,09%                     |
| <b>Prosječna godišnja stopa rasta za dva mjeseca</b> |        |                |                      |                                   |                     |                             |
| 2009.  |        | 18,90%         | 15,26%               | 21,23%                            | 110,49%             | -10,30%                     |
| 2010.  |        | -3,37%         | -6,62%               | -0,63%                            | 20,14%              | 36,58%                      |

*Izvor: Centralna banka BiH*

<sup>3</sup> Prema CB BiH sektor nefinancijskih poduzeća čine nefinancijska javna poduzeća, nefinancijska privatna poduzeća i udruženja i neprofitne organizacije.

<sup>4</sup> Sektor opće vlade čine sve razine vlada u BiH.

<sup>5</sup> U ostalim depozitima su depoziti nebankarskih finansijskih institucija i ostali depoziti.

<sup>6</sup> U ostalim kreditima su krediti nebankarskim finansijskim institucijama i ostali krediti.

### 3.7. Berze u BiH

Poredeći vrijednosti ukupnog prometa na Sarajevskoj i Banjalučkoj berzi u februaru 2010. godine sa vrijednostima u februaru 2009. godine zabilježen je pad od 61% i u odnosu na februar 2008. godine 82,3%.

Na SASE je zabilježen pad prometa od 54% u odnosu na februar 2009 , i u odnosu februar 2008. godine pad prometa od 70%.

Na BLSE je zabilježen pad prometa od 76,8% u odnosu na februar 2009 godine, i u odnosu na februar 2008. godine 88,1%.

Promet (u KM)

| Period | SASE          | BLSE          | UKUPNO               |
|--------|---------------|---------------|----------------------|
| Feb-08 | 32,765,441.00 | 18,338,265.92 | 51,103,706.92        |
| Feb-09 | 21,324,488.72 | 9,420,562.22  | 30,745,050.94        |
| Feb-10 | 9,812,963.56  | 2,185,883.10  | <b>11,998,846.66</b> |

U isto vrijeme kapitalizacija u mjesecu februaru 2008., 2009. i 2010. godine je iznosila:

Kapitalizacija (u KM)

| Period | SASE                     | BLSE                    | UKUPNO                   |
|--------|--------------------------|-------------------------|--------------------------|
| Feb-08 | <b>13,674,538,955.54</b> | <b>6,849,066,500.32</b> | <b>20,523,605,455.86</b> |
| Feb-09 | <b>6,091,906,154.36</b>  | <b>3,424,728,733.48</b> | <b>9,516,634,887.84</b>  |
| Feb-10 | <b>7,514,614,488.41</b>  | <b>3,695,454,394.22</b> | <b>11,210,068,882.63</b> |

Procentualno poredeći vrijednosti kapitalizacije na SASE u februaru 2010. godine sa vrijednostima u februaru 2009. godine zabilježen je rast kapitalizacije od 25,5%, na BLSE rast od 5,3% ili ukupan rast kapitalizacije na obje berze u iznosu od 18,2%.

Poredeći vrijednosti u februaru 2010. godine sa vrijednostima ukupne kapitalizacije u februaru 2008. godine ukupna kapitalizacija bilježi i dalje značajan pad od pad od 45,2%., SASE pad od 33,5% i BLSE pad od 42,5%.

## 4. VANJSKI SEKTOR

Tokom prva dva mjeseca 2010. godine izvoz iz BiH je iznosio 934 miliona KM i u odnosu na isti period prošle godine doživio rast od 16,7%. Uvoz BiH januar i februar 2010. godine iznosio je 1,6 milijardi KM i u poređenju sa istim periodom 2009. godine doživio je pad u iznosu od 5,8%. Rezultat izvoza i uvoza BiH je trgovinski deficit koji je ove godine dostigao vrijednost od 729 miliona KM i u poređenju sa istim periodom prošle godine manji je za 24,4%.

Posmatrajući strukturu robne razmjene po najznačajnijim uvoznim i izvoznim stavkama za prva dva mjeseca 2010. godine vidljivo je da su mineralne tvari gdje su najznačajnija nafta i naftni derivati; mašine i aparati; bazni metali; te prehrana dominirali na strani uvoza, dok su najznačajnije izvozne pozicije mineralne tvari gdje spada električna energija; bazni metali gdje kao i kod uvoza dominiraju aluminij, željezo i čelik, te njihovi proizvodi; rezervni dijelovi za autoindustriju; razni gotovi proizvodi kao što su namještaj, odjeća i obuća.

Bosna i Hercegovina je u januaru i februaru 2010. godine uvezla 235 miliona KM nafte i naftnih derivata, u odnosu na isti period prošle godine, ostvaren je rast uvoza ove vrste proizvoda za 23,4%.

Drugo mjesto po vrijednosti uvoza zauzimaju mašine, aparati i mehanički uređaji čiji je uvoz u prva dva mjeseca 2010. godine iznosio 228 miliona KM. U odnosu na isti period prošle godine, uvoz mašina je pao za čak 28,3%, dok u ukupnom uvozu učestvuje sa 14,5%.

Značajan udio u strukturi bosanskohercegovačkog uvoza zauzimaju prehrambene prerađevine kojih je u 2010. godini uvezeno u iznosu od 177 miliona KM, i u odnosu na isti period 2009. godine primjetan je rast od samo 1,1%

Značaja uvoz ostvaren je u kategoriji hemijskih proizvoda u iznosu od 163 miliona KM i u poređenju sa prva dva mjeseca 2009. godine, primjetan je pad uvoza ove kategorije proizvoda od 4,2%.

Sljedeća značajna uvozna stavka su bazni metali kojih je BiH uvezla u iznosu od 130 miliona KM. Od baznih metala najviše su se uvozili željezo i čelik, njihovi proizvodi, te aluminij i proizvodi od aluminija. Zbog posljedica ekonomske krize koja se najviše odrazila na metalnu industriju pad uvoza baznih metala se nastavio i u 2010. godini i u odnosu na januar i februar prošle godine doživio je pad za 16,4%.

Na strani izvoza baznih metala situacija se polako popravlja i u prva dva mjeseca 2010. godine izvezeno je 192 miliona KM ove kategorije proizvoda, u odnosu na isti period 2009. godine primjetan je ohrabrujući rast od 26,7%.

Značajna kategorija izvoza je električna energija koje je BiH izvezla u iznosu od 100 miliona KM. Izvoz električne energije za prva dva mjeseca 2010. godine u odnosu na isti period prošle godine doživio je rast od 12,8%. Bitno je spomenuti da BiH u spoljnoj trgovini sa električnom energijom ostvaruje suficit, a pored toga BiH je lider u proizvodnji električne energije u poređenju sa zemljama regiona.

Kategorija raznih proizvoda gdje je uključen namještaj u januaru i februaru 2010. godine ostvarila je izvoz od 102 miliona KM. U odnosu na isti period prošle godine izvoz namještaja je doživio značaja rast od oko 32,4% Međutim, bitno je spomenuti da industrija proizvodnje namještaja u BiH je u usponu i za očekivati je veći izvoz u narednom periodu, a samim time i korigovanje stope rasta izvoza s obzirom da namještaj ostvaruje značajan udio ukupnog izvoza BiH.

| u 000 KM                  | Januar – Februar<br>2009 | Januar - Februar<br>2010 | Promjena<br>2009/2008 |
|---------------------------|--------------------------|--------------------------|-----------------------|
| <b>IZVOZ</b>              | 801.309                  | 934.912                  | 16,7%                 |
| <b>UVOZ</b>               | -1.765.841               | - 1.664.109              | -5,8%                 |
| <b>TRGOVINSKI DEFICIT</b> | -964.532                 | -729.160                 | -24,4%                |

## UKUPNE STRANE INVESTICIJE

(u milionima KM) po kvartalima u 2008. i 2009. godini iznose:

|             | K1 | K2    | K3    | K4    |
|-------------|----|-------|-------|-------|
| <b>2008</b> | 86 | 241   | 163   | 87    |
| <b>2009</b> | -6 | 160,8 | 134,2 | 188,4 |

Ukupna registrirana strana ulaganja u 2009. godini iznose **477,4** miliona KM, što procentualno iznosi smanjenje od 17,3% u odnosu na ukupna ulaganja u 2008 godini.